

Sche Kira u Stroli na turnan betg...

Animals da chasa sparids u chattads

■ **Chauns e giats, uschia vegni ditg, sajan ils amis ils pli fidaivels da l'uman. Ma co reagir sch'in animal da chasa è spari u vegn chattà? Ils posts responsabels han endrizzà ina banca da datas naziunala che presta en quest cas buns servetschs (www.stmz.ch).** Per facilitar l'identificaziun dals animals vegn en pli recumandà da nudar ils animals cun in microchip. Tar chauns è quest proceder obligatoric, tar ils ulteriurs animals da cumpagnia sa lascha quai far facultativamain. Il 2016 eran registrads en Svizra radund 552 000 chauns (registraziun obligatorica) e 446 000 giats (registraziun facultativa).

In animal da chasa è spari u vegn chattà – tge far?

Voss animal da chasa è spari...

El ha ina caracterisaziun (chip) ch'è registrada en la banca da datas d'animals da chasa (amicus.ch tar chauns, anis.ch tar ils ulteriurs animals da cumpagnia): Annunziat ad Amicus resp. ANIS la perdita e controllai Vossas datas persunalas en la banca da datas.

El n'ha nagina caracterisaziun: Al annunziat sco spari al post d'annunzia chantunal. Infurmai eventualmain las autoritads communalas e faschai ina comunicaziun sin la pagina d'internet da la Centrala svizra per animals sparids e chattads (STMZ).

Vus avais chattà in animal da chasa...

Al laschai controllar, sch'el porta eventualmain in chip en sai. Apparats che legian quests chips datti en praticas da veterinaris, en pensiuns d'animals u tar la polizia.

L'animal ha in chip: A maun dal numer dal microchip po Amicus/ANIS identifitgar l'animal e ses possessur.

L'animal n'ha betg in chip: L'annunziat tar il post d'annunzia chantunal ed infurmai l'autorità communal cumpetenta. Annunziat ses chat eventualmain a la Centrala svizra per animals sparids e chattads.

Obligaziun d'annunzia: Sche Vus chattais in animal, al stuais Vus annunziar tar il post chantunal d'annunzia d'animals chattads. Sche l'animal po – grazia al chip – puspè vegnir dà enavos immediatamain a ses possessur, n'al stuais Vus betg annunziar al post d'annunzia d'animals chattads.

Posts d'annunzia

Tgi che chatta in animal spari, sto cumunitgar quai al proprietari da l'animal; sch'ins n'enconuscha betg il proprietari, ston ins annunziar l'animal chattà ad in post d'annunzia designà dal chantun. En

il chantun Grischun pon talas annunzias vegnir drizzadas a las vischnancas che las transmettan a l'Uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals (USVA). Igl è dentant er pussaivel d'annunziar in animal chattà directamain al USVA, a mintga post da polizia u a la Centrala svizra per animals sparids e chattads.

Identifitgar animals tras in microchip

Sin fundament da la discussiun publica davart chauns privlus l'onn 2001 è vegnida introducida sin plaun federal la basa legala per ina nudada e registraziun unitara e durabla adequata dals chauns. Chagniels han stuì vegnir provedids a partir dal cumenzament dal 2006 cun in chip (transponder) tras in veterinari e vegnir registrads en ina banca da datas. Possessurs da chauns pli vegls han gi pedà da far quai fin la fin da l'onn 2006. Dapi il 2007 pon pia tut ils chauns vegnir identifitgads tras in microchip. Questas indicaziuns ston – tenor il dretg federal – vegnir registradas en ina banca da datas (www.amicus.ch).

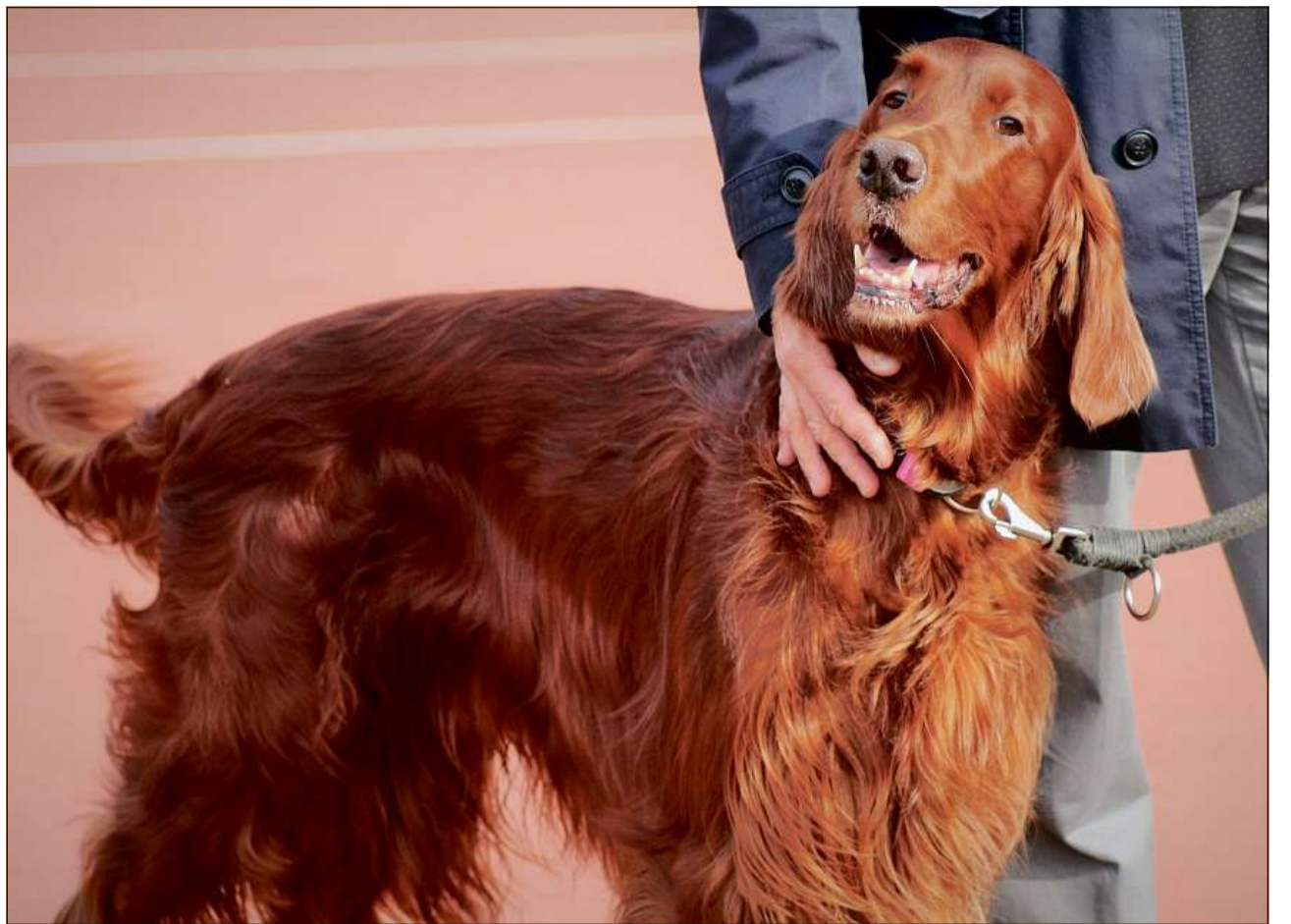
Responsabels per la caracterisaziun e per la registraziun dals chauns èn ils possessurs da chauns; l'annunzia succeda tras il veterinari cumpetent. Il microchip cuntegna in numer ch'è unic sin tut il mund sco er in code per la Svizra. Uschia pon vegnir consultadas las indicaziuns davart il possessur dal chaun sco er davart la razza, la color dal pail, la vegliadetgna, il num e la schlattaina dal chaun. Il chip gida a far scleriments en cas d'epidemias u d'accidents tras morsas sco er tar chauns sparids, negligids u bandunads.

Giats n'èn cumpareglià cun chauns betg privlus per la publicità e na furman er betg ina ristga tuttina gronda areguard epidemias. Per giats na datti perquai betg l'obligaziun da registrar en ina banca da datas centrala. Mintga possessur da giats (e d'ulteriurs animals da cumpagnia) po dentant laschar nudar e registrar ses animals facultativamain (www.anis.ch).

Centrala svizra per animals sparids e chattads (STMZ)

La Centrala svizra per animals sparids e chattads (STMZ) è vegnida creada l'onn 2001 cun la finamira da stgaffir in post d'annunzia unitar per l'entira Svizra. La fundaziun da la STMZ è vegnida sustegnida da la Protecziun svizra dals animals, da la Societad svizra da las veterinaris e dals veterinaris e da l'organisasiun Animal Identity Service (oz Identitas, l'organisasiun purtada dals servetschs ANIS ed Amicus).

Sco partenaria dals uffizis veterinaris chantunals metta la STMZ a disposiziun sia banca da datas per la registraziun d'animals chattads e per la tschertga simplifitgada dals possessurs dals animals. Tras l'utilisaziun da la banca da datas d'animals chattads da la STMZ èsi puspè

Dapi il 2007 pon tut ils chauns vegnir identifitgads tras in microchip.

FOTO PD

saivel da colliar di e notg en moda professiunala las annunzias d'animals sparids e chattads entaifer l'entir chantun sco er en il rest da la Svizra. Las annunzias d'animals chattads vegnan cumparegliadas immediatamain cun tut las infurmaziuns davart animals tschertgads ch'èn avant maun en la banca da datas.

Da las annunzias ch'èn anc avertas suenter quatter emnas, èn circa 40 perschent dals animals sparids turnads a chasa da sasez en il fratemp. Tut tgi ch'ha annunzià in animal spari u chattà vegn perquai contactà suenter quatter emnas da la STMZ per telefon u per e-mail, sch'il cas n'è betg anc scleri. Mo uschia èsi pussaivel da mantegnair ina survista actuala da tut ils animals ch'èn vegnids annunziads sco sparids u sco chattads.

Animals chattads – dumondas frequentas

Jau hai chattà in animal – tge stoss jau far? Sche la possessura u il possessur da l'animal vegn tschertgà e na po betg vegnir identifitgà, per exempel tras in'inscripziun vi dal cularin, vegni recumandà da pletentar ils abitants dal contorn dal lieu da chat u persunas enconuschantas en la vischnanca, e da dumandar questas persunas, sch'ellas enconuschian eventualmain il possessur. Sche questas persunas na pon far naginas indicaziuns en chausa, ston ins contactar ils organs communalis u il proxim post da polizia ch'han eventualmain gia survegnì in'annunzia da l'animal spari. Sch'il possessur na vegn betg chattà immediatamain, ston ins annunziar l'animal chattà al post chantunal d'annunzia.

Numerus animals (tut ils chauns, blers giats ed er autras spezias d'animals) portan oz microchips che permettan d'identifitgar facilmain e svelt il possessur da l'animal. As infurmai davart questa pussaivladad d'identifitgar l'animal. Lecturs da microchips èn avant maun en la gronda part da las praticas veterinaras e dals posts da polizia sco er tar l'Uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals a Cuira.

Sch'il possessur da l'animal na po betg vegnir chattà entaifer il termin legal da 2 mais suenter ch'il chat è vegnì annunzià uffizialmain, han ils organs communalis da procurar per in nov da chasa per l'animal (p.ex. tar la chattadra u tar il chattader, en ina pensiun d'animals u en in auter lieu da tgira d'animals).

Tge posts d'annunzia existan en il chantun Grischun?

Ils organs communalis da la vischnanca en la quala l'animal è vegnì chattà, mintga post da polizia, l'Uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals (post d'annunzia chantunal; glindesdi fin venderdi, 08–12 h e 14–17 h, tel. 081 257 24 15 u www.alt.gr.ch) ubain la Centrala svizra per animals sparids e chattads, STMZ (365 dis ad onn / 24 uras a di, tel. 0848 357 358 u www.stmz.ch). L'annunzia d'in animal chattà è, abstrahà da las taxas da telefon usitadas, gratuita.

Tge fa il post d'annunzia cun l'annunzia d'in animal chattà?

L'annunzia vegn registrada en ina banca da datas electronica e cumparegliada online cun annunzias d'animals sparids. Sche l'annunzia da l'animal chattà correspunda a l'annunzia da l'animal spari, vegnan infurmads la chattadra u il chattader sco er la possessura u il possessur.

Dastg jau salvar in animal che jau hai chattà?

Sch'il possessur da l'animal na po betg vegnir erui entaifer in termin adequat (per regla 60 dis), ha la chattadra u il chattader da l'animal la pussaivladad da far a la vischnanca la dumonda da surpigliar l'animal.

Tgi è responsabel per metter sut tetg in animal chattà?

Tgi ch'ha chattà l'animal, è responsabel che quest animal vegnia surdà als organs communalis u mess sut tetg en il lieu fixà dals organs communalis, fin ch'il possessur è chattà (p.ex. tar il chattader, en ina pensiun d'animals u en in auter lieu da tgira d'animals).

Nua pon animals chattads vegnir surdads u mess sut tetg?

Animals chattads vegnan surpigliads dals organs communalis e surdads a sia possessura u a ses possessur.

Tgi paga ils custs per metter sut tetg in animal chattà?

Las expensas per pavlar e per metter sut tetg in animal chattà, las expensas per retschertgas sco er tut las ulteriuras spensas ston vegnir surpigliadas dal possessur da l'animal. Sch'il possessur na po betg vegnir erui, van ils custs a quint da la vischnanca.

Tge capita, sch'il possessur da l'animal na po betg vegnir chattà?

Sch'il possessur da l'animal na vegn betg erui entaifer in termin adequat, vegn l'animal piazzà – sin ordinaziun da la vischnanca – en in lieu adattà. En quest cas n'ha il possessur da l'animal nagin dretg d'indemnisaziun.

Survegn la chattadra u il chattader ina recumpensa?

Il possessur da l'animal è liber da pajar ina recumpensa. Sch'il chattader da l'animal spertgass u pretendess dapli, stuess quai vegnir reglà sin la via da dretg civil.

Tge basas legalas èn decisivas areguard animals chattads?

Il Cudesch civil svizzer (art. 720a al. 1 e 2), la Lescha chantunala davart ils fatgs veterinaris (art. 67), en pli la legislaziun svizra davart la protecziun dals animals (Lescha federala davart la protecziun dals animals ed Ordinaziun federala davart la protecziun dals animals).

Tge di la lescha?

Lescha chantunala davart ils fatgs veterinaris (art. 67):

- 1) Animals senza patruna u senza patrùn ed animals fugids ston vegnir prendis en salv dals organs communalis e surdads a la possessura u al possessur. Las expensas per pavlar e per collocar l'animal, las expensas per retschertgas sco er tut las ulteriuras spensas ston vegnir surpigliadas da la possessura u dal possessur d'animals.
- 2) Sche la possessura u sch'il possessur d'animals na po betg vegnir erui entaifer in termin adequat, vegn l'animal – sin ordinaziun da la vischnanca – collocà en in lieu adattà. Sche la possessura u sch'il possessur na po betg vegnir erui, van ils custs a quint da la vischnanca.
- 3) Sche l'animal na po vegnir collocà nagliur, vegn el mazzà. La possessura u il possessur n'ha nagin dretg d'indemnisaziun.

La preschentaziun:

Dossier «Animals da chasa sparids u chattads».

Dapli infurmaziuns:

chatta.ch/?hiid=3514
www.chatta.ch

Betg be chauns e giats, mabain er ulteriurs animals da chasa sa laschan tschertgar sur la Centrala svizra per animals sparids e chattads.

FOTO PD